

ISOTOOPPITUTKIMUKSET JA -HOIDOT NAISPOTILAILLA

Tutkimusten ja hoitojen ajoitus

Isotooppitutkimuksia ja -hoitoja ei tehdä raskauden aikana ilman pakottavia lääketieteellisiä indikaatioita. Jos nainen ei tiedä onko hän raskaana, häneen suhtaudutaan kuin raskaana olevaan, kunnes asia on varmistettu. Tämän vuoksi raskauden mahdollisuus on suljettava pois fertiili-ikäisillä naisilla ennen tutkimuksen tai hoidon tilaamista.

10 päivän sääntö

Asia on tarkistettava vielä tutkimuspäivänä (ensisijaisesti poliklinikkala/osastolla) viimeisten kuukautisten alkamispäivän mukaan seuraavasti (ns. 10 päivän sääntö):

A. Kuukautisten alkamispäivästä alle 10 vrk: tutkimus voidaan suorittaa

B. 10 vrk - kierron loppu

- ✓ Jos luotettava ehkäisy (E-pillerit, -kapseli, kierukka, sterilisaatio): tutkimus voidaan tehdä.
- ✓ Ei ehkäisyä, mutta potilas osaa varmasti sulkea pois raskauden: tutkimus voidaan tehdä.
- ✓ Jos ei ehkäisyä eikä potilas osaa varmasti sulkea pois raskautta: tutkimus voidaan siirtää myöhemmäksi tai kiireellisyyden mukaan tehdä lähettävän lääkärin ja isotooppilääkärin harkinnan mukaan.

Huom. Raskaustesti ei ole luotettava kierron loppujaksona (10 vrk - kierron loppu).

C. Kuukautiset myöhässä tai epäsäännölliset, amenorrhea, menopaussi

- ✓ Jos ei ehkäisyä eikä potilas osaa varmasti sulkea pois raskautta: lähettävä yksikkö pyytää raskaustestin.
- ✓ Jos potilas osaa varmasti sulkea pois raskauden: tutkimus voidaan tehdä.

D. ¹³¹I-hoidot ja kuvaukset

- ✓ Ennen tutkimuksia ja hoitoja raskauden mahdollisuus suljetaan pois fertiili-ikäisillä naisilla viimeisten kuukautisten alkamispäivän mukaan, katso kohdat A, B, C.
- ✓ Kilpirauhasen liikatoiminnan ¹³¹I-hoidon jälkeen raskaaksi tulemista on vältettävä vähintään neljän kuukauden ajan.

Poikkeukset 10 päivän sääntöön

Lisämunaisten isotooppitutkimukset on tehtävä viiden päivän kuluessa viimeisten kuukautisten alkamisesta.

Seuraavissa tutkimuksissa gonadi- tai sikiöannos jää alle 1 mSv:n. Näissä tutkimuksissa ei tarvitse noudattaa 10 päivän sääntöä ja tutkimus voidaan tehdä raskaana oleville.

- ✓ Glomerulusten suodatusnopeuden mittaus
- ✓ Ruokatorven funktion gammakuvaus
- ✓ Sappihappojen imeytymistutkimus
- ✓ Virtsan refluksin gammakuvaus